

Asia: LVM/2038/01/2017

Luonnos digitaalisen infrastruktuurin strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot strategialuonnoksesta

Jotta Suomesta saadaan tietoliikenneverkkojen kärkimaa, tulisi varmistaa asukkaiden kannalta riittävä tarjonta ja kilpailu kuituyhteyksien päälle rakennettujen palvelujen tarjoajien kesken. Kilpailun ja mahdollisten kansallisten toimien tulisi laskea sekä loppukäyttäjiltä vaadittua investointia liittymiin, että tietoliikennepalveluun liittyviä kuukausimaksuja. Jos kuituliittymän investointi ja palvelun hinta asettuvat liian korkeaksi esimerkiksi verrattuna

100Mbit/s kaapelimodeemiyhteyksiin ilman merkittävää kuluttajan kokemaa lisähyötyä, eivät kansalliset tavoitteet valokuituliittymien määrän kasvattamiseksi tule täyttymään.

Valtion tasolta toteutettujen tukiratkaisujen tulisi olla läpi Suomen sellaisia, että ne hyödyttävät tasapuolisesti sekä harvaan asutun maaseudun (5,3%) asukkaita, että taajamien asukkaita. (Kaupungeissa on sekä taajama-alueita, että niiden ulkopuolisia harvaan asuttuja alueita). Tulisi myös ratkaista mitkä ovat ne toimenpiteet, joilla ongelma-alueiksi todetut omakotitalo-alueet saadaan kuituverkkojen piiriin.

Kaupungeilla on tarve omien palvelujensa osalta järjestää riittävät tietoliikenneyhteydet palveluiden toteuttamiseksi. Samalla on tarve sille, että tavalla tai toisella riittävät tietoliikenneyhteydet ovat kaikkien kuntalaisten saatavilla kaupungin digitaalisten palvelujen

hyödyntämiseksi.

Kaupunkien mahdollisuuksia, erityisesti passiivisen infrastruktuurin rakentamisessa ja sen vuokraamisessa, tulisi edistää valtion tasolta aktiivisesti, ei vain vaatimuksin tai parhaita käytäntöjä jakamalla, vaan myös mahdollisin tukiratkaisuin. Kaupungeilla tulisi olla selkeä linjaus ja halu vuokrata passiivista infrastruktuuria operaattoreille (ja julkisrahoitteisille toimijoille), olematta

kuitenkaan suoraan mukana tietoliikennepalveluiden markkinalla. Tampereella nämä linjaukset tehdään kesän/syksyn 2018 aikana.

Investoinnit passiivisen infrastruktuurin (putket ja kuidut ym.) rakentamiseen tyypillisesti tapahtuvat sellaisessa vaiheessa jolloin selkeää tulovirtaa ei ole vielä saatavissa, ja tukitoimet jotka edistävät tämän infrastruktuurin rakentamista mahdollistaisivat myöhemmin kustannustehokkaat langalliset ja langattomat tietoliikennetilat. Mahdollisena ratkaisuna voisi olla valtion tukiosuus ja/tai koroton laina infrastruktuurin rakentamiseen.

5G-verkkojen rakentumisen edistämiseen liittyvät taajuuspoliittiset toimenpiteet

Tukiasemien tarvitsemiin valokuituyhteyksiin tulisi varautua varsinkin ydinkeskustojen rakentamisessa, esimerkiksi valaisinpylväille saakka viedyllä putkituksella. Valokuituyhteyksien lisäksi tulisi varmistaa, että sähkönsyöttö tukiasemille on mahdollista.

Varavirta ja tarpeelliset laitetilavaraukset tulisi huomioida jo aikaisessa vaiheessa infran ja kaapeloinnin rakentamisessa ts. pelkkä kuiturakentaminen ei ole riittävää jos halutaan varmistaa infrastruktuurin hyödyntäminen 5G-verkkojen tukiasemien toimesta.

Sen sijaan, että pyritään kaupunkien kattamiseen, tulisi Suomessa tavoitella esimerkiksi älyliikenteen kannalta laajempaa kokonaisuutta, kuten kasvukäytävä ja sen varrella ainakin Tampereen, Helsingin ja Hämeenlinnan keskustojen ja näiden välisen valtatie kattaminen älyliikennettä tukevalla 5G-ratkaisulla. (Positiivisena asiana huomasimme 5G Momentum-tilaisuudessa 5G DELTA:n hahmotelluissa toimenpiteissä mainittavan sekä 6Aika-kaupungit, että Suomen kasvukäytävän 5G-kyvykkyyden).

Jos tukiasematiheys (26 GHz) saattaa olla jopa 150 kpl / km² / operaattori(?) kaupunkien keskustoissa, tulisi varmistaa, että verkot ovat toteutettavissa keskustoissa kustannustehokkaasti. Tulisiko harkita jakoa palvelu- ja verkko-operaattoreihin mahdollistaen palveluoperaattoreille verkko-operaattorien verkon käyttö.

Verkkojen kustannustehokkaan ja nopean rakentamisen edistäminen

Verkkotietopisteen tietosisältöä yhtenäistetään laatimalla yhteinen käsite- ja tietomalli johtoinfrastruktuurin tiedonhallintaan.

Vaaditaan olemassa olevan johtoinfrastruktuurin ja infrahankkeiden tietojen kokoamista ja jakamista samassa palvelukokonaisuudessa standardisoituja rajapintoja käyttäen viranomistoiminnan, infrasuunnittelun ja -rakentamisen käyttöön.

Yhdenmukaistetaan lupamenettely ja -palvelu.

Olemme samaa mieltä, että sähköyhtiöiden kuituinvestointeja edistäisi, jos kuituverkon rakentaminen otettaisiin osaksi reguloitua liiketoimintaa, eikä niiden enää tarvitsisi eriyttää sitä sähköverkkoliiketoiminnastaan. Kuituinvestointeja toki tekevät myös muut toimijat, kuten kaupungit itse.

Yhteiskaivuissa mahdollinen regulaatio jolla hinnoittelu perustuu todellisten kustannusten jakamiseen huomioiden osallistujien tarvitsemat osuudet.

Mikrosahaus ei välttämättä sovellu kaupungeissa käytettäväksi ja aiheuttaa riskejä olemassa oleville yhteyksille ja muulle infralle.

Kuten yleisissä kommentteissa jo todettiin, kaupunkien mahdollisuuksia, erityisesti passiivisen infrastruktuurin rakentamisessa ja sen vuokraamisessa, tulisi edistää valtion tasolta aktiivisesti, ei vain vaatimuksin tai parhaita käytäntöjä jakamalla, vaan myös mahdollisin tukiratkaisuilla. Kaupungeilla tulisi olla selkeä linjaus ja halu vuokrata passiivista infrastruktuuria operaattoreille (ja julkisrahoitteisille toimijoille), olematta kuitenkaan suoraan mukana tietoliikennepalveluiden markkinalla. Tampereella nämä linjaukset tehdään kesän/syksyn 2018 aikana.

Investoinnit passiivisen infrastruktuurin (putket ja kuidut ym.) rakentamiseen tyypillisesti tapahtuvat sellaisessa vaiheessa jolloin selkeää tulovirtaa ei ole vielä saatavissa, ja tukitoimet jotka edistävät tämän infrastruktuurin rakentamista mahdollistaisivat myöhemmin kustannustehokkaat langalliset ja langattomat tietoliikennetilat. Mahdollisena ratkaisuna voisi olla valtion tukiosuus ja/tai koroton laina infrastruktuurin rakentamiseen.

Investointien ja rahoituksen riittävyyden varmistaminen

Kuten yleisissä kommentteissa jo todettiin, valtion tasolta toteutettujen tukiratkaisujen tulisi olla läpi Suomen sellaisia, että ne hyödyttävät tasapuolisesti sekä harvaan asutun maaseudun (5,3%) asukkaita, että taajamien asukkaita. (Kaupungeissa on sekä taajama-alueita, että niiden ulkopuolisia harvaan asuttuja alueita). Jos kuituliittymän investointi ja palvelun hinta asettuvat liian korkeaksi esimerkiksi verrattuna 100Mbit/s kaapelimodeemiyhteyksiin ilman merkittävää kuluttajan kokemaa lisähyötyä, eivät kansalliset tavoitteet valokuituliittymien määrän kasvattamiseksi tule täyttymään.

Markkinoiden toimivuuden edistäminen

Palvelukilpailun tulisi olla tasapuolisesti vaatimus sekä harvaan asutuilla seuduilla, että taajamissa ja kaupungeissa. Jos kilpailu ei toteudu kaupungeissa, merkittävä osa kansalaisista jää kuituverkkojen ulkopuolelle, hyödyntäen esimerkiksi hitaampia, mutta usein riittäviä 100Mbit/s kaapelimodeemiyhteyksiä.

Kuten yleisissä kommenteissa jo todettiin, jotta Suomesta saadaan tietoliikenneverkkojen kärkimaa, tulisi varmistaa asukkaiden kannalta riittävä tarjonta ja kilpailu kuituyhteyksien päälle rakennettujen palvelujen tarjoajien kesken. Kilpailun ja mahdollisten kansallisten toimien tulisi laskea sekä loppukäyttäjiltä vaadittua investointia liittyviin, että tietoliikennepalveluun liittyviä kuukausimaksuja.

Kuten aiemmin jo todettiin, kaupunkien mahdollisuuksia, erityisesti passiivisen infrastruktuurin rakentamisessa ja sen vuokraamisessa, tulisi edistää valtion tasolta aktiivisesti, ei vain vaatimuksin tai parhaita käytäntöjä jakamalla, vaan myös mahdollisin tukiratkaisuin. Kaupungeilla tulisi olla selkeä linjaus ja halu vuokrata passiivista infrastruktuuria operaattoreille (ja julkisrahoitteisille toimijoille), olematta kuitenkaan suoraan mukana tietoliikennepalveluiden markkinalla. Tampereella nämä linjaukset tehdään kesän/syksyn 2018 aikana.

Tutkimuksen ja innovaatioiden tukeminen

Suomessa tulisi tavoitella esimerkiksi älyliikenteen kannalta laajempaa kokonaisuutta, kuten kasvukäytävä ja sen varrella ainakin Tampereen, Helsingin ja Hämeenlinnan keskustojen ja näiden välisen valtatie kattaminen älyliikennettä tukevalla 5G-ratkaisulla. Tulisi selvittää Aurora-hankkeen laajentaminen HHT-kasvukäytävälle ja ko. kaupunkien keskustoihin. Kuinka huomioidaan kaupunkien ja alueiden loppusovellukset ja niihin liittyvät tutkimus- ja innovaatiohankkeet jotka tuottavat käytännön sovelluksia nykyisille ja tuleville langattomille verkoille? Tutkimusta ja Innovaatioita tapahtuu myös muissa tekniikoissa kuin 5G tietoliikenteenkin alueella.

Muuta huomioitavaa

Huomiot 3.6 Älyliikenteen ja liikenteen automaation kehittymisen tukemiseen verkkopolitiikalla: Jos tukiasematiheys (26 GHz) saattaa olla jopa 150 kpl / km² /

operaattori(?) kaupunkien keskustoissa, tulisi varmistaa, että verkot ovat toteutettavissa keskustoissa kustannustehokkaasti. Tulisiko harkita jakoa palvelu- ja verkko-operaattoreihin mahdollistaen palveluoperaattoreille verkko-operaattorien verkon käyttö.

Lähteenmäki Riikka

Tampereen kaupunki - Apulaispormestari Anna-Kaisa Heinämäki, Lausunto on valmisteltu yhdessä Business Tampereen (Tredea Oy) ja Tampereen sähkölaitoksen kanssa.